

ÜNİTE 1: EV AFETLERİNE HAZIRLIK VE MÜDAHALE

EĞİTİM MODÜLÜ 3: Konut Güvenliği için Erken Uyarı Sistemleri

Yazar: Girişimciliği Geliştirme Enstitüsü / VETREADY Proje Ortaklığı

Proje Numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Eğitim Modülünün Amacı

Genel amaç: Bu eğitim modülünün temel amacı, öğrencileri konut ortamlarında erken uyarı sistemlerinin (EWS) fikri, yetenekleri ve kullanımları konusunda bilgilendirmektir. Hızlı uyarılar ve önleyici tedbirler aracılığıyla hazırlığı artırmayı, potansiyel riskler hakkında bilgi edinmeyi ve insanların ve toplumların krizlere başarılı bir şekilde tepki verme kapasitelerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Eğitim modülünün süresi: 2,6 akademik saat

Değerlendirme yöntemi: Eğitim modülünün tamamlanmasının ardından çoktan seçmeli sınav

Hedef gruplar: Mesleki eğitim öğrencileri, Sürekli Mesleki Eğitim öğrencileri, Diaspora öğrencileri, Mesleki eğitim ve Sürekli Mesleki Eğitim eğitmenleri

Öğrenciler için Takdir:

Tamamlama Sertifikası (resmi olmayan eğitim programı)

Eğitimciler için Takdir:

Mesleki Yeterlilik Geliştirme Sertifikası

Kategorideki hedeflenen çapraz ESCO becerisi: T2.3 – Sorunlarla başa çıkma: Potansiyel tehlikelerden kaynaklanan sorunları belirleme ve değerlendirme, mevcut bilgileri analiz etme ve baskı altında etkili çözümlere karar verme yeteneği

Eğitim Modülünün Öğrenme Çıktıları

Bilgi

1. Alarmlar, dedektörler ve dijital uyarı uygulamaları dahil olmak üzere konut ortamlarındaki erken uyarı sistemlerinin temel bileşenlerini ve işlevlerini anlayın.
2. Zamanında ve doğru erken uyarıların ev güvenliğine nasıl katkıda bulunduğunu anlayın ve farklı tehlike uyarı türlerine uygun yanıtları belirleyin.
3. Afet riskinin azaltılması için erken uyarı sistemlerinin etkinliğini güçlendirmede kişisel hazırlığın ve toplum iş birliğinin önemini kabul edin.

Yetenekler

- Erken uyarı sistemlerinin işleyişinde veya anlaşılmasında ortaya çıkabilecek sorunları belirleyin ve analiz edin.
- Yanlış alarmları veya belirsiz güvenlik talimatlarını ele almak için pratik ve zamanında çözümler önerin.
- Acil durum uyarıları sırasında engelleri aşmak ve etkili bir hane halkı müdahalesi sağlamak için başkalarıyla iş birliği yapın.

Bu beceriler doğrudan T2.3 – Sorunlarla başa çıkma çapraz ESCO becerileriyle ilgilidir:

- Erken uyarı durumlarından kaynaklanan zorlukları belirleyin ve analiz edin.
- Harekete geçmeden önce uyarı sinyallerinin güvenilirliğini ve aciliyetini değerlendirin.
- Yerleşim ortamlarındaki riskleri azaltmak için pratik çözümler geliştirin ve uygulayın.

Giriş: Konut Güvenliği için Erken Uyarı Sistemleri Nedir?

Erken Uyarı Sistemi (EWS), tehlikeleri belirlemeye, riskleri izlemeye ve acil bir durum meydana gelmeden önce insanlara uyarılar göndermeye yardımcı olan araçlar, teknolojiler ve prosedürlerin birleşimidir. Konut ortamlarında EWS şunları içerir:

- Dedektörler ve alarmlar (yangın, duman, gaz, su baskını).
- İletişim kanalları (sirenler, kısa mesaj uyarıları, mobil uygulamalar).
- Hazırlık önlemleri (aile planları, tatbikatlar, güvenlik ekipmanları). Bu sistemler, insanlara harekete geçmeleri için zaman tanıyarak hayat kurtarmak üzere tasarlanmıştır.

Temel Kavramlar ve Terminoloji

- **Erken Uyarı Sistemi (EWS):** Tehlikeleri tespit eden ve uyarı veren bir dizi araç.
- **Yanlış Alarm:** Gerçek bir tehdit olmadan verilen uyarı.
- **Hazırlık:** Acil durumlara hazırlıklı olmak için önceden alınan önlemler.
- **Risk Farkındalığı:** Haneleri etkileyebilecek potansiyel tehditleri anlama.
- **Toplumsal İş Birliği:** Toplu güvenlik için ortak sorumluluk ve eylem.

Önemini Anlamak

- AB Sivil Koruma Mekanizması'na (2023) göre, erken uyarı sistemleri afet etkilerini azaltmada en etkili önlemler arasındadır.
- Eurostat (2022), iklim kaynaklı afetlerin Avrupa genelinde her yıl milyarlarca dolarlık hasara yol açtığını ve hanelerin en savunmasız birimler olduğunu bildirmektedir.
- UNDRR (Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi) tarafından yapılan çalışmalar, zamanında yapılan uyarıların afet ölüm oranlarını %60'a kadar azaltabileceğini göstermektedir.
- Erken uyarı, afetlere dayanıklılık, iklime uyum ve Yeşil Mutabakat gibi AB önceliklerine doğrudan katkıda bulunmaktadır.

Bu Eğitim Modülünün Önemi

Ortak bir evde, müstakil bir evde veya bir apartman dairesinde yaşıyor olun, felaketler her an başınıza gelebilir.

- **Öğrenciler için:** Uyarıları anlayıp yanıtladığınızda siz ve aileniz korunursunuz.
- **Eğitimciler için:** Bu bilgilerin Sürekli Mesleki Eğitim ve Öğretim (CVET) ve Mesleki Eğitim ve Öğretim'e (VET) dahil edilmesi, hazırlık ve güvenlik kültürünü destekler.
- **Diaspora toplulukları için:** Ev sahibi ülkenizdeki uyarı sistemlerinin farkında olarak güvenlik ve entegrasyon sağlanır.

Hazırlık evde başlar. Tahliye planınızı bilmek, bir alarm sesini tanımak veya bir kısa mesaj uyarısını anlamak, tehlike ile güvenlik arasındaki farkı yaratabilir.

Konut Güvenliği Bağlamında Doğal Afetler

- **Depremler:** Mobil uyarılar, bina sensörleri ve topluluk tatbikatları, tepki vermek için değerli saniyeler sağlar.
- **Sel baskınları (nehir, kıyı, ani):** Sel göstergeleri, sirenler ve AB Sel Farkındalık Sistemi (EFAS) uyarıları, toplulukları önceden uyarır.
- **Orman yangınları/orman yangınları:** Duman dedektörleri, uydu izleme ve bölgesel siren ağları tahliyeyi tetiklemeye yardımcı olur.
- **Fırtınalar, kasırgalar, hortumlar:** Hava durumu radarı uyarıları ve meteoroloji hizmetleri erken bilgi sağlar.

Konut Güvenliği Bağlamında Doğal Afetler

- **Sıcak hava dalgaları/kuraklıklar:** Mobil anlık uyarılar ve halk sağlığı uyarıları sağlık risklerini azaltır.
- **Aşırı soğuk/kar:** Erken uyarılar, ev ısıtma arızalarını ve don hasarını önlemeye yardımcı olur.
- **Heyelanlar:** Yerel izleme sensörleri ve topluluk sirenleri hızlı uyarılar sağlar.
- **Volkanik aktivite:** Sismik izleme ve tahliye uyarıları, güvenli müdahalelere rehberlik eder.

Depremeler

Saniyeler hayat kurtarabilir. Deprem uyarısını fark etmek hayatta kalmanın ilk adımıdır.

Depremeler İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Sismik sensörler, yer sarsıntısını yerleşim alanlarına ulaşmadan önce tespit eder.
- Mobil uyarılar ve sirenler, haneleri saniyeler hatta dakikalar öncesinden uymaktadır.
- Tatbikatlar ve eğitim, müdahale hızını artırır.

Ne yapalım

- Hemen yere çökün, örtünün ve tutunun.
- Pencerelelerden, ağır nesnelerden veya dengesiz mobilyalardan uzaklaşın.
- Sarsıntı durduğunda tahliye talimatlarını izleyin.

Yapılmaması Gerekenler

- Asansörleri kullanmayın.
- Sarsıntı sırasında dışarı koşmayın.
- Düşen molozlar yaralanmaların başlıca nedenlerinden biridir
- Resmi uyarıları "sadece bir tatbikat" diye düşünerek görmezden gelmeyin.

Şekil 1: Canva'dan Depremeler (Ücretsiz Öge)

Depremeler - Uyarılar Nasıl Tanınır?

Mobil Uyarılar: Telefonlar, titreşim ve açılır mesajla birlikte tiz ve benzersiz bir ses tonu (standart bildirimlerden farklı) yayar. Bazı sistemler, sallenmadan önce saniyeler süren bir geri sayım görüntüler.

Sirenler: Şehir sirenleri, perdesi yükselip alçalan, sürekli bir inilti sesi çıkarır. 30-60 saniye sürebilirler ve hem iç hem de dış mekanlarda duyulacak şekilde tasarlanmıştır.

Yayın Kesintileri: TV ve radyo programları aniden kesilir, yerine monoton bir ses veya "Deprem Uyarısı - Hemen Siper Alın" yazılı yanıp sönen bir metin gelir.

Akıllı Cihazlar: Bazı akıllı telefon sistemleri (örneğin, Android EEW, ShakeAlert) otomatik olarak "Deprem Algılandı – Düş, Kapan, Tutun" mesajını gösterir.

Topluluk Tatbikatları: Uygulama uyarıları genellikle yılın belirli zamanlarında duyurulur. Bunlar gerçek uyarılarla aynı sese sahiptir, böylece sakinler bunları anında tanımayı öğrenir..

Sel baskınları

Su sessizce yükselir ama erken uyarılar yüksek sesle konuşur. Çok geç olmadan dinleyin!

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Nehir ölçüm cihazları ve yağış izleme sistemleri, su seviyelerinin yükseleceğini öngörüyor.
- AB Taşkın Farkındalık Sistemi (EFAS), erken taşkın uyarıları yayınlıyor.
- Tehlike altındaki bölgelerde yaşayanlar SMS ve sirenlerle uyarılıyor.

Ne yapalım

- Bir uyarı aldığınızda derhal daha yüksek bir yere gidin.
- Temel ihtiyaç malzemelerinizi içeren bir acil durum çantası hazırlayın.
- Yerel yetkililer tarafından belirlenen tahliye yollarını izleyin.

Yapılmaması Gerekenler

- Sel sularının içinden yürüyerek veya araçla geçmeye çalışmayın.
- "Ani sel" uyarılarını hafife almayın. Bunlar dakikalar içinde ortaya çıkabilir.
- Resmi emirler yayımlandıktan sonra tahliyeyi geciktirmeyin.

Şekil 2: Canva'dan Floods (Ücretsiz Öge))

Sel - Uyarıları Nasıl Anlarız?

SMS/Anında Bildirimler:
Genellikle renk kodlu seviyeler (Sarı – Farkındalık, Turuncu – Hazırlıklı Olun, Kırmızı – Hemen Harekete Geçin) ve açık konum verileri içerir (örneğin, “[ilçe] için sel uyarısı, [güvenli bölge]ye tahliye”).

Sirenler: Uzun ve sürekli bir siren sesi genellikle tahliye sinyali verir. Bazı ülkelerde (Hollanda gibi), insanların farkı anlamaları için aylık test sirenleri vardır.

Hava Durumu Uygulamaları: Birçoğu “Şiddetli Sel Uyarısı” afişleriyle birlikte simgeler (su dalgaları) kullanır; etkileşimli haritalar gerçek zamanlı yükselen suyu gösterir.

Kamu Duyuruları: Hoparlörlü araçlardan veya sabit belediye anons sistemlerinden şu duyuru yapılıyor: “Dikkat: Hemen daha yüksek bir yere geçin.”

Görsel İşaretler: Taşan nehirler, alışılmadık derecede hızlı akan sular veya kuraklıktan sonra aniden yağan yoğun yağmurlar — resmi uyarıları doğrulayan işaretler.

Orman Yangınları / Orman Yangınları

Ufukta görünen duman, kapınızda tehlike olduğu anlamına gelebilir! Alarm çaldığında hızlı davranın

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Uydu izleme, ısı ve duman düzenlerini tespit eder.
- Konut alanlarında duman dedektörleri.
- Tahliye emri vermek için bölgesel sirenler ve mobil uyarılar.

Ne yapalım

- Talimat verildiğinde derhal tahliye edin.
- Güvenli bir şekilde ayrılıncaya kadar kapı ve pencereleri kapalı tutun.
- Yangına dayanıklı bir acil durum çantası hazırlayın.

Yapılmaması Gerekenler

- Mülkünüzü korumak için geride kalmayın.
- Tahliye yollarını kapatmayın.
- Yakınlardaki dumanı veya küçük alevleri görmezden gelmeyin.

Şekil 3: Canva'dan Orman Yangınları
(Ücretsiz Öğe)

Orman Yangınları / Orman Yangınları - Uyarıları Nasıl Tanırız?

Mobil Uyarılar: Büyük harflerle "Acil Durum Uyarısı / Tahliye Emri" ile başlayan Acil SMS'ler. Genellikle tahliye bölgesi haritalarını içerir.

Bölgesel Sirenler: Zorunlu tahliyeyi belirten belirgin aralıklı sesler veya sürekli tonlar. Bu düzen, topluluk tatbikatlarında öğretilir.

Yerel Medya: Kırmızı kayan metinli radyo veya TV acil durum haberleri ve yangın yönünü gösteren haritalar.

Çevresel İşaretler: Aniden gelen yanık kokusu, arabalara veya balkonlara düşen küller, koyu turuncu veya gri gökyüzü - resmi tahliye bildirimlerinden saatler önce ortaya çıkan doğal işaretler.

Doğrulanmış itfaiye hesapları, genellikle televizyondan daha hızlı, gerçek zamanlı güncellemeler yayınlar. Resmi paylaşımlar genellikle haritalar, yardım hattı numaraları ve #WildfireAlert gibi etiketler

Fırtınalar, Kasırgalar, Hortumlar

Fırtına kopabilir, ama hazırlık sakinlik getirir!

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Meteoroloji servisleri şiddetli hava olaylarını takip eder ve uyarılar yayınlar. Radar tabanlı tahminler günler öncesinden uyarı verir.
- Kasırga ve hortumlar için sirenler veya mobil anlık bildirimler..

Ne yapalım

- Serbest duran dış mekan eşyalarını sabitleyin.
- İçeride, pencerelerden uzak durun.
- Talimat verildiği takdirde, belirlenmiş barınakları kullanın.

Yapılmaması Gerekenler

- "Fırtınayı izlemek" için dışarı çıkmayın.
- Kasırga tahliye emirlerini görmezden gelmeyin.
- Sosyal medyada doğrulanmamış bilgileri yaymayın..

Şekil 4: Canva'dan Kasırga Uyarı İşareti (Ücretsiz Öğe)

Fırtınalar, Kasırgalar, Hortumlar - Uyarıları Nasıl Tanırız?

Hava Durumu Hizmetleri: Meteoroloji kuruluşları, şiddet kodlarıyla (Sarı, Turuncu, Kırmızı) "Fırtına Uyarıları" yayınlar. Kasırga uyarıları genellikle "Hemen Sığınağa Girin" şeklinde verilir.

Tornado Sirenleri: Açık havada duyulan, genellikle ABD ve bazı Avrupa bölgelerinde aktif hale gelen, çok yüksek, mekanik bir çığlık sesidir. 3-5 dakika sürer ve araba alarmlarıyla karıştırılamaz..

Radio Anonsları: NOAA tarzı veya AB'deki benzerleri, fırtına türünü, etkilenen bölgeleri ve zaman dilimini belirten otomatik bir sesin ardından keskin bir bip sesi yayınlar.

Mobil Anlık Uyarılar: Titreşim ve tekrarlanan yüksek ses tonlarıyla tam ekran bildirimler olarak görünür (deprem uyarılarına benzer).

Görsel Göstergeler: Gökyüzünde yeşil veya sarı renk tonu, güçlü rüzgarlardan önce aniden oluşan ürkütücü sessizlik, sürekli şimşek veya dönen bulutlar — genellikle hazırlık rehberlerinde belirtilir.

Sıcak Dalgaları / Kuraklıklar

Sıcaklık sessizce öldürür! Savunmasızları vurmadan önce koruyun.

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Meteoroloji kuruluşları sıcaklık uyarıları gönderiyor.
- Halk sağlığı yetkilileri SMS ve medya aracılığıyla uyarılar yayınlıyor.
- Uzun vadeli kuraklık izleme çalışmaları su kısıtlamalarını bilgilendiriyor.

Ne yapalım

- Sıcaklığın en yüksek olduğu saatlerde bol su için ve evde kalın.
- Yaşlıları, çocukları ve savunmasız komşuları kontrol edin.
- Su tasarrufu talimatlarını izleyin.

Yapılmaması Gerekenler

- Isı risklerini hafife almayın. Isı çarpması ölümcül olabilir.
- Çocukları veya evcil hayvanları araçlarda bırakmayın.
- Hükümetin kuraklık kısıtlamalarını göz ardı etmeyin.

Şekil 5: Sıcak Dalgaları – Canva ile Fanla Soğutma (Ücretsiz Öğe)

Sıcak Dalgaları / Kuraklıklar - Uyarıları Nasıl Tanırız?

Sağlık Kurumları Uyarıları:
Sağlık bakanlıklarından
"Sıcak Hava Dalgası
Kırmızı Alarmı" belirten ve
yönergeler içeren SMS'ler
(evde kalın, bol su için,
yaşlıları kontrol edin).

**Hava Durumu
Uygulamaları:** Saatlik
güncellemeler ve ısı
endeksi ile "Aşırı Sıcaklık
Uyarısı" simgelerini
(kırmızı termometre)
gösterin.

Medya Kampanyaları:
Televizyon ve radyoda
kamu spotları
yayınlanıyor, örneğin:
"40°C'nin üzerinde sıcaklık
bekleniyor - açık havada
çalışmaktan kaçınin."

**Dijital Billboardlar ve
Toplu Taşıma Anonsları:**
Şehirlerde aşırı sıcaklarla
ilgili kırmızı metin veya
sesli mesajlarla kayan
yazılar.

Topluluk Mesajları: Yerel
yetkililer, savunmasız
topluluklara broşürler
gönderir veya otomatik
telefon görüşmeleri yapar.

Çevresel İşaretler: Uzun
sürelili yüksek gece
sıcaklıkları,
kahverengi/kuru bitki
örtüsü, boş rezervuarlar —
bunlar resmi kuraklık
uyarılarının ciddi
olduğunu doğruluyor.

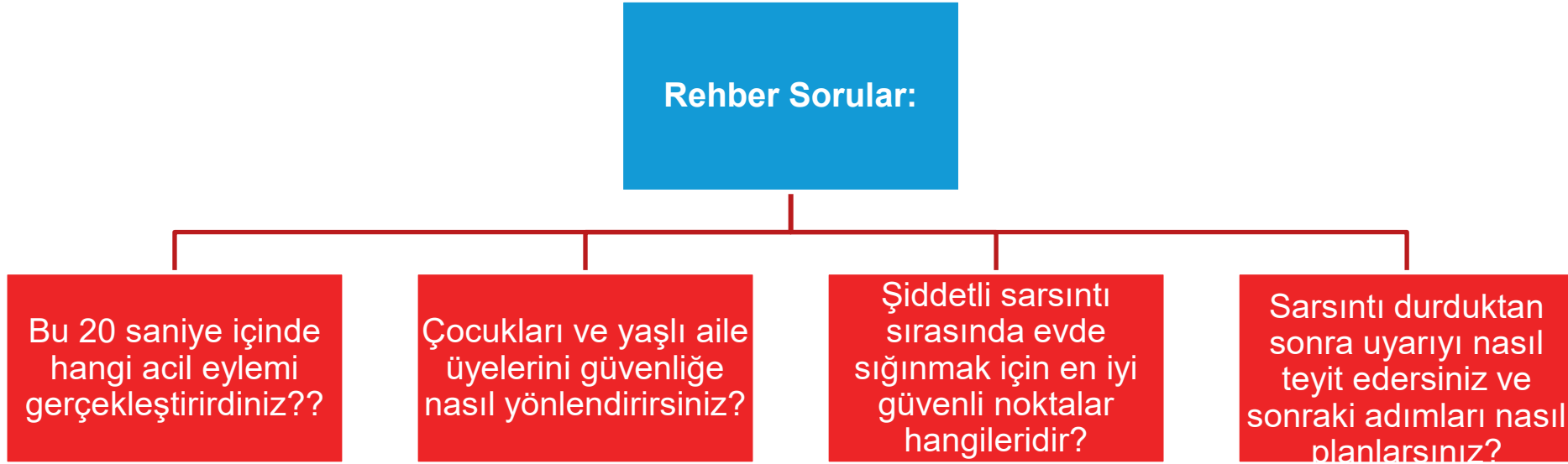
Duraklayın ve Düşünün

Beklenmedik Deprem Uyarısı!

Hafta içi, saat 10:30. Evde öğle yemeği hazırlıyorsunuz. Aniden telefonunuz titriyor ve ekranda yüksek sesli bir alarm beliriyor:

“Deprem Erken Uyarısı: 20 saniye içinde şiddetli sarsıntı bekleniyor. Hemen siper alın.”

Çocuklarınız yan odada oynuyor, yaşlı anneniz ve babanız ise oturma odasında dinleniyor.

Duraklayın ve Düşünün

Beklenmedik Deprem Uyarısı!

- **Neden güvenli değil:** Sarsıntı sırasında dışarıda koşmak veya pencerelerin yakınında durmak, insanları düşen cam, tuğla ve ağır nesnelere maruz bırakabilir. Birçok deprem yaralanması, kişilerin kendilerini korumak yerine çok hızlı kaçmaya çalışmaları nedeniyle meydana gelir.
- **Güvenilir kaynaklar ne diyor:** Sivil savunma kuruluşları ve uluslararası güvenlik yönergeleri, iç mekanlarda en güvenli müdahalenin Çök, Korun, Tutun olduğunu vurgulamaktadır. Araştırmalar, acil korunma aramanın ciddi yaralanma veya ölüm riskini önemli ölçüde azalttığını göstermektedir.
- **En iyi uygulamayı yansıtan eylem:** Erken bir uyarı aldığınızda veya sarsıntı hissettiğinizde, pencerelerden ve büyük mobilyalardan hızla uzaklaşın, yere çökün, sağlam bir masa veya sıranın altına saklanın ve sarsıntı durana kadar tutununuz. Sonrasında, gerekirse sakin bir şekilde tahliye edin ve daha fazla talimat için resmi güncellemeleri dinleyin.

Konut Güvenliğinde Teknolojik/Endüstriyel Afetler Erken Uyarı Sistemleri

Teknolojik ve endüstriyel afetler genellikle insan faaliyetleri, altyapı arızaları veya kazalardan kaynaklanır. Evleri aniden tehdit edebildiklerinden, Erken Uyarı Sistemleri (EWS) güvenlik için olmazsa olmazdır. Konut yangınları (duman ve ısı dedektörleri), kimyasal veya gaz sızıntıları (sensörler ve sirenler), nükleer/radyolojik olaylar (ulusal uyarılar) ve altyapı arızaları (baraj çökmesi, elektrik kesintileri, ulaşım kazaları).

EWS Neden Önemlidir?

- Tehlikeleri erken tespit eder, birden fazla kanal aracılığıyla hızlı uyarılar verir ve tahliye veya yerinde barınma gibi net güvenlik talimatları verir.

Ev Hazırlığı

- Dedektörleri kurun ve bakımını yapın, acil durum SMS hizmetlerine kaydolun ve su, el feneri, maske ve ilk yardım malzemeleri içeren temel bir acil durum çantası bulundurun.

Su veya Elektrik Arızaları

Temel hizmetlerdeki her türlü kesinti hayatları tehlikeye atabilir.

Su veya Elektrik Arızaları İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Elektrik dağıtım şirketleri, SMS, uygulamalar ve web siteleri aracılığıyla kesinti uyarıları yayınlar.
- İzleme sistemleri, su veya elektrik şebekesindeki arızaları tespit eder.
- Yerel yetkililer, uzun süreli arızalar için radyo ve anonsları kullanır..

Ne yapalım

- Acil durum malzemelerini hazır bulundurun (el fenerleri, şişe su, taşınabilir şarj cihazları).
- İyileşme gerçekleşene kadar su ve elektriği az kullanın.
- Hizmet ivilestirmesiyle ilgili resmi güncellemeleri takip edin..

Yapılmaması Gerekenler

- Elektrik veya su hatlarını kendiniz onarmaya çalışmayın.
- Elektrik geldiğinde devreleri aşırı yüklemeyin.
- Yetkililer güvenliği onaylayana kadar potansiyel olarak kirli su içmeyin.

Şekil 6: Canva'nın ampulleri (Ücretsiz Öğe)

Su veya Elektrik Arızaları – Uyarıları Nasıl Anlarız?

Elektrik, su,
doğalgaz
şirketlerinden gelen
SMS veya anlık
bildirimler.

Radio veya yerel
televizyonlarda
yapılan kamu
duyuruları.

Su basıncının
aniden düşmesi
veya suyun renginin
değişmesi.

kesintisi
yaşanmadan önce
titreyen ışıklar veya
tekrarlayan kısa
sürelili elektrik

Elektrik dağıtım
şirketlerinin
yayınladığı online
kesinti haritaları.

Uzun süreli
arızalarda mahalle
hoparlörleri veya
belediye uyarıları.

Gaz Sızıntıları

Gaz sızıntıları sessizce yayılır; hızlı davranın ve güvende kalın!

Gaz Kaçakları İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Gaz algılama sensörleri binalardaki alarmları etkinleştirir.
- Yetkililer SMS ve sirenler aracılığıyla uyarılar gönderir.
- Acil durum hatları tahliye rehberliği sağlar..

Ne yapalım

- Sızıntıdan şüpheleniliyorsa, alanı derhal boşaltın.
- Açıkta kalırsanız, ağzınızı ve burnunuzu bir bez/maske ile kapatın.
- Güvenli bir yerden acil servisleri arayın.

Yapılmaması Gerekenler

- Kibrit yakmayın veya elektrik anahtarlarını kullanmayın.
- Alarmları veya talimatları görmezden gelmeyin.
- Yetkililer izin verene kadar tekrar girmeyin.

Şekil 7: Canva'nın Gaz Boru Hatları (Ücretsiz Öğe))

Gaz Kaçakları – Uyarıları Nasıl Anlarsınız?

Kükürt veya çürük yumurta kokusu.

Gaz borularının yakınında tıslama veya ısıklık sesleri.

Bina gaz dedektörleri ve alarmlarının devreye alınması.

Yerel yetkililerden SMS uyarıları veya sirenler.

Boru hatlarının yakınında ölü veya rengi bozulmuş bitki örtüsü.

Etkilenen bölgeye girildiğinde baş dönmesi, mide bulantısı veya ani baş ağrıları.

Kimyasal Sızıntılar

Kimyasal dökülmeler hızla kirlenir; korunma farkındalıklı başlar.

Kimyasal Sızıntılar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Endüstriyel izleme sistemleri tehlikeli sızıntıları tespit eder.
- Sirenler, SMS ve medya duyuruları yakındaki toplulukları uyarır.
- Uzman müdahale ekipleri koruyucu eylem talimatları sağlar.

Ne yapalım

- Tavsiye edilirse içeride kalın ve pencereleri/kapıları kapatın.
- Açık alanlardan tahliye edilecekseniz koruyucu ekipman kullanın.
- Belirtiler ortaya çıkarsa tıbbi yardım alın.

Yapılmaması Gerekenler

- Kirlenmiş bölgelere girmeyin veya yaklaşmayın.
- Potansiyel olarak maruz kalmış yiyecek veya su tüketmeyin veya içmeyin.
- Kimyasalları kendi başınıza temizlemeye veya elleçlemeye çalışmayın..

Şekil 8: Koruyucu Giysi – Canva'dan Kimyasal Sızıntı (Ücretsiz Element)

Kimyasal Sızıntılar – Uyarıları Nasıl Anlarız?

Çevrede gözle görülür buhar, duman veya alışılmadık lekeler.

Endüstriyel izleme sistemleri alarm veriyor.

Yetkililer tarafından siren, SMS ve telsiz uyarıları yapıldı.

Acil servislerden veya tehlikeli madde ekiplerinden gelen raporlar.

Maruz kalındığında gözlerde, boğazda veya ciltte tahriş.

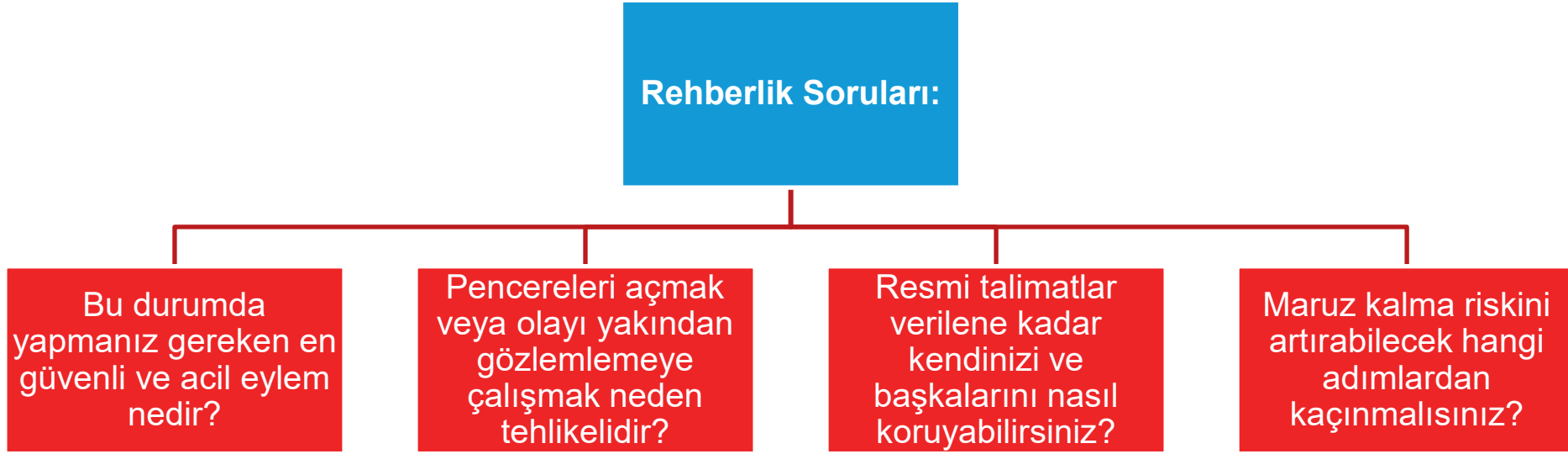
Bölgedeki hayvanlarda veya bitkilerde ani sıkıntı veya ölüm görülüyor

Duraklayın ve Düşünün

Fabrika Sızıntısı!

Bir sanayi bölgesinin yakınında bulunan bir ofis binasında çalışıyorsunuz. Aniden havada tuhaf bir kimyasal koku fark ediyorsunuz ve birkaç dakika içinde yakındaki bir fabrikadan beyaz bir buhar bulutu yükseliyor. Bazı iş arkadaşlarınız öksürmeye başlarken, diğerleri ne olduğunu görmek için pencerelere koşuyor. Aynı anda, dışarıda yüksek bir siren sesi duyuluyor ve telefonunuza sakinlere içeride kalmalarını tavsiye eden bir mesaj geliyor.

Nasıl tepki vereceğinize hızlı bir şekilde karar vermelisiniz.

Duraklayın ve Düşünün

Fabrika Sızıntısı!

- **Neden güvenli değil:** Pencereleeri açmak veya dışarı çıkmak, zehirli buharları soluma riskini artırır. Kimyasal maddeler hızla yayılabilir ve genellikle zararlı seviyelerde görünmez veya kokusuzdur.
- **Güvenilir kaynaklar ne diyor:** Sivil savunma kuruluşları, Dünya Sağlık Örgütü ve acil durum yönetimi yetkilileri, kimyasal kazalar sırasında "yerinde barınma" öneriyor; pencereleri ve kapıları kapatın, havalandırmayı kapatın ve resmi izinleri bekleyin.
- **Hangi eylem en iyi uygulamayı yansıtıyor:** En iyi yanıt, içeride kalmak, ortamı izole etmek, mümkünse koruyucu maske kullanmak ve daha fazla işlem yapmadan önce resmi kanallardan gelen güncellemeleri takip etmektir.

Konut Güvenliği Bağlamında Erken Uyarı Sistemlerinde Biyolojik/Sağlık Kaynaklı Afetler

Evde bile, biyolojik ve sağlıkla ilgili afetler, riskleri azaltmak ve aileleri korumak için güvenilir erken uyarı sistemlerine ihtiyaç duyar. En önemli tehditler şunlardır:

- Gözetim ağlarının, testlerin ve sağlık otoritelerinin uyarılarının yayılmayı sınırlamak ve ev güvenliğini desteklemek için zamanında bilgi sağladığı pandemiler veya salgınlar (rneğin COVID-19, grip).
 - Gıda kontaminasyonu (rneğin güvenli olmayan veya bozulmuş ürünler), geri çağırmalar, laboratuvar kontrolleri ve halk sağlığı duyuruları ile sakinlerin zararlı patojenlere maruz kalmasını önlemeye yardımcı olur.
 - Hayvanlardan bulaşan zoonotik salgınlar (hayvanlardan bulaşan hastalıklar), veterinerlik ve halk sağlığı izleme sistemleri aracılığıyla takip edilir ve erken iletişim insan enfeksiyonu olasılığını azaltır
- . **Etkili erken uyarı sistemleri**, hanelere doğru, zamanında uyarılar ve net talimatlar sağlayarak hızlı koruyucu eyleme olanak tanır.

Pandemiler / Salgınlar

Yaygın bulaşmanın önlenmesinde gözetim ve hızlı uyarılar yoluyla erken teşhisin önemi büyüktür.

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Enfeksiyon oranlarını izleyen gözetim ağları
- .DSÖ ve ulusal sağlık kuruluşlarının uyarıları.
- Salgınlarla ilgili medya ve hükümet duyuruları..

Ne Yapalım

- Hijyen kurallarına uyun (el yıkama, maske, aşı).
- Resmi sağlık kanalları aracılığıyla bilgi edinin.
- Belirtiler gösteriyorsanız kendinizi izole edin veya tıbbi yardım alın.

Yapılmaması Gerekenler

- Yanlış bilgi yaymayın.K
- oruyucu önlemleri göz ardı etmeyin.
- Etkilenen grupları damgalamayın veya ayrımcılık yapmayın..

Şekil 9: Koruyucu Maske – Canva'nın Pandemi Güvenliği (Ücretsiz Öğe)

Pandemiler / Salgınlar - Uyarıları Nasıl Tanırız?

Sağlık yetkilileri artan enfeksiyon oranları konusunda resmi uyarılar yayınladı.

Medya ve hükümet kanalları kamu sağlığı uyarılarını paylaşıyor.

Hastaneler ve klinikler benzer semptomlara sahip hastalarda olağandışı artışlar bildiriyor.

Uluslararası kuruluşlar (örneğin DSÖ, ECDC) salgın bildirimleri yayınlar

Topluluk mesajlaşması (SMS, uygulamalar, yerel duyurular) koruyucu önlemleri tavsiye ediyor.

Gıda Kontaminasyonu

Hızlı geri çağırımlar ve kamu sağlığı uyarıları, toplumları gıda zincirindeki görünmez ama tehlikeli tehditlerden korur.

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Gıda güvenliği yetkilileri geri çağırma ve uyarılar yayınlıyor.
- Zararlı patojenleri tespit eden laboratuvar testleri.
- Sağlık bakanlıklarından medya ve çevrimiçi güncellemeler..

Ne yapalım

- Geri çağrılan ürünleri tüketmeden önce resmi uyarıları kontrol edin.
- Kirlenmiş gıdaları atın veya iade edin.
- Gıda zehirlenmesi belirtileri ortaya çıkarsa tıbbi yardım alın..

Yapılmaması Gerekenler

- Geri çağırma uyarıları sonrasında gıda tüketmeyin.
- Kirli olduğundan şüphelenilen gıdaları başkalarıyla paylaşmayın.
- Tıbbi tavsiye almadan kendi kendinize ilaç vermeyin..

Figure 10: Food Contamination Warning Sign by Canva (Free Element)

Gıda Kontaminasyonu - Uyarıları Nasıl Anlarız?

Gıda güvenliği kuruluşları belirli ürünler için geri çağırma bildirimleri yayınlar.

Süpermarketler ve tedarikçiler raflardaki ürünleri geri çekiyor.

Laboratuvar test sonuçları kontaminasyon (örneğin; bakteri, toksinler) olduğunu gösteriyor.

Halk sağlığı birimleri web siteleri, sosyal medya ve basın aracılığıyla duyurular yayınlar.

Toplumda gıda kaynaklı hastalık kümeleri bildiriliyor.

Zoonotik Salgınlar

Hayvan sağlığının izlenmesi ve zamanında uyarıların yapılması, hastalıkların insan popölasyonlarına geçmeden önce durdurulmasını sağlayabilir

Taşkınlar İçin Erken Uyarı Sistemleri

- Veteriner gözetim ağları olağandışı hayvan ölümlerini bildiriyor.
- WHO/OIE'nin hayvandan insana hastalık bulaşmasına ilişkin uyarıları.
- Yüksek riskli bölgelere ilişkin halk sağlığı uyarıları.

Ne yapalım

- Hasta veya ölü hayvanlarla temastan kaçının.
- Hayvanlarla çalışırken koruyucu ekipman kullanın.
- Aşılama ve korunma talimatlarına uyun..

Yapılmaması Gerekenler

- Olağandışı hayvan hastalıklarını veya ölümlerini görmezden gelmeyin.
- Etleri uygun şekilde kontrol edip pişirmeden tüketmeyin.
- Zorunlu olmadıkça salgın bölgelerine seyahat etmeyin.

Şekil 11: Zoonotik Salgın – Canva ile Hayvan İzleme (Ücretsiz Öğe)

Co-funded by
the European Union

Zoonotik Salgınlar - Uyarıları Nasıl Anlarız?

Veterinerlik yetkilileri hayvanlarda olağandışı hastalık veya ölüm vakaları bildiriyor.

Kamu sağlığı kuruluşları belirli bölgelerdeki zoonotik riskler hakkında uyarılar yayınlar.

Çiftçiler veya evcil hayvan sahipleri yerel veterinerlik hizmetlerinden rehberlik alırlar.

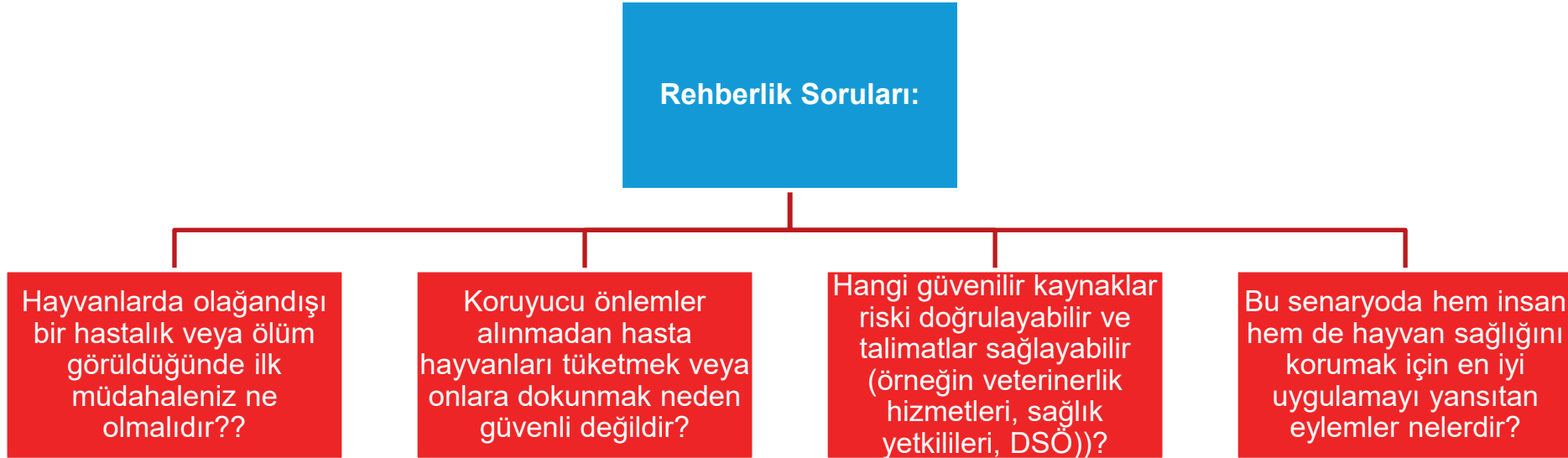
Uluslararası kuruluşlar (WHO, OIE/WOAH) türler arası hastalık bulaşması konusunda uyarılar yayınlamaktadır.

Topluluk medyası veya SMS uyarıları, hayvanlarla veya hayvansal ürünlerle çalışırken dikkatli olunması gerektiğini belirtiyor.

Duraklayın ve Düşünün

Köydeki Hasta Hayvanlar!

Kırsal bir toplulukta, birkaç çiftlik hayvanı aniden hastalanır ve bazıları birkaç gün içinde ölür. Çiftçiler, hayvanlarında ateş ve iştahsızlık gibi olağandışı semptomlar fark eder. Aynı zamanda, yerel veterinerlik yetkilileri insanlara olası zoonotik bulaşma vakalarını bildirir. Bu uyarılara rağmen, bazı topluluk üyeleri hayvanlara koruma olmadan dokunmaya devam eder ve hatta bazıları israfı önlemek için etlerini tüketir. Kısa süre sonra, bazı köylülerde grip benzeri semptomlar görülmeye başlar. Siz bu topluluğun bir parçasısınız ve nasıl yanıt vereceğinize karar vermelisiniz..

Duraklayın ve Düşünün

Köydeki Hasta Hayvanlar!

- **Neden güvenli değil:** Hasta hayvanlara dokunmak veya onları tüketmek, tehlikeli patojenleri insanlara bulaştırabilir. Zoonotik hastalıklar, belirtiler ortaya çıkmadan önce sessizce yayılarak toplum çapında bir salgına yol açabilir.
- **Güvenilir kaynaklar ne diyor:** Veterinerlik hizmetleri, ulusal sağlık otoriteleri ve WHO ve OIE/WOAH gibi kuruluşlar, olağandışı hayvan ölümlerinin derhal bildirilmesini, doğrudan temastan kaçınılmasını ve resmi koruyucu önlemlere uyulmasını tavsiye ediyor.
- **Hangi eylem en iyi uygulamayı yansıtıyor:** En iyi uygulama, vakaları veterinerlik/sağlık otoritelerine bildirmeyi, neden tespit edilene kadar hayvanlarla temastan kaçınmayı, gerektiğinde koruyucu ekipman kullanmayı ve potansiyel olarak kontamine olmuş etlerin tüketilmesini veya satışını engellemeyi içerir.

İlham Veren Eylemler ve Rol Modelleri

Himalaya Bölgelerinde Topluluk Tabanlı Sel Erken Uyarısı

Hindukuş Himalaya bölgesinde sık sık meydana gelen ani seller, dağ topluluklarını sürekli riske atıyor. Geleneksel uyarı sistemleri, çoğu zaman ücra köylere zamanında ulaşamıyordu.

Topluluk Tabanlı Erken Uyarı Sistemi (CBFEWS)

- ICIMOD (Uluslararası Entegre Dağ Kalkınma Merkezi), yerel köylerde Topluluk Tabanlı Sel Erken Uyarı Sistemleri'nin (CBFEWS) kurulmasına yardımcı oldu.
- Bu sistemler, değişiklikleri izlemek ve uyarılar vermek için nehir seviyesi sensörleri, yerel yağmur ölçerler ve topluluk gönüllülerini kullanır.
- Uyarı mesajları, uzak hanelerin bile alabilmesini sağlamak için cep telefonları, hoparlörler ve yerel haberciler aracılığıyla iletilir. Sakinlerin bir uyarı verildiğinde tam olarak ne yapacaklarını bilmeleri için düzenli eğitimler ve tatbikatlar düzenlenmektedir.

Link to the story:

<https://www.icimod.org/mountain/cbfews/>

Şekil 12: Uluslararası Entegre Dağ Kalkınma Merkezi (ICIMOD) tarafından dağ topluluklarında uygulanan Sel Erken Uyarı Sistemleri

Bu neden ilham verici?

Bu girişim, teknoloji, yerel bilgi ve topluluk yönetiminin bir araya getirilmesinin çok uzak bölgelerde bile etkili erken uyarı sistemleri yaratabileceğini gösteriyor. Sistemler ancak topluluklar onlara güvendiğinde ve uyarılara nasıl tepki vereceklerini bildiklerinde etkili oluyor.

Keşfedilecek Daha Fazla Şey

- **Topluluk Tabanlı Sel Erken Uyarı Sistemleri**

Himalaya topluluklarının afet risklerini azaltmak için sensörleri ve mobil uyarıları nasıl kullandıklarına dair bilgiler sağlar.

<https://www.icimod.org/mountain/cbfews/>

- **Japonya'nın Deprem ve Tsunami Erken Uyarı Sistemi**

Japonya'nın deprem sırasında hayat kurtaran gelişmiş izleme ve iletişim sistemlerine genel bir bakış sunuyor.

<https://www.jma.go.jp/jma/en/Activities/earthquake.html>

- **Avrupa Sel Farkındalık Sistemi (EFAS)**

EFAS'ın AB ülkelerine nehir ve ani seller için nasıl erken uyarılar verdiğine dair bilgi sağlar.

<https://european-flood.emergency.copernicus.eu/en>

- **Dünya Sağlık Örgütü – Salgın İstihbaratı**

DSÖ'nün küresel hastalık salgınlarını nasıl izlediğini ve zamanında erken sağlık uyarıları nasıl sağladığını vurgular.

<https://www.who.int/publications/i/item/B09476>

Eğitim Modülünün Oluşturulmasında Kullanılan Kaynaklar

- Copernicus Emergency Management Service. (n.d.). *European Flood Awareness System (EFAS)*. <https://european-flood.emergency.copernicus.eu/en>
- European Commission. (n.d.). *ESCO – European Skills, Competences, Qualifications and Occupations*. Retrieved from <https://esco.ec.europa.eu/>
- European Commission. (2023). *EU Civil Protection Mechanism*. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en
- Eurostat. (2022). *Climate-related disasters in Europe*. Publications Office of the European Union. <https://ec.europa.eu/eurostat>
- International Centre for Integrated Mountain Development (ICIMOD). (n.d.). *Community-based flood early warning systems (CBFEWS)*. <https://www.icimod.org/mountain/cbfews/>
- Japan Meteorological Agency. (n.d.). *Earthquake and tsunami early warning*. <https://www.jma.go.jp/jma/en/Activities/earthquake.html>
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction. (n.d.). *Early warning systems: Reducing disaster mortality*. <https://www.undrr.org/>
- World Health Organization. (n.d.). *Epidemic intelligence*. <https://www.who.int/initiatives/global-epidemic-intelligence>

Eğitim Modülünün Oluşturulmasında Kullanılan Kaynaklar

- Figure 1: Canva. (n.d.). Earthquakes [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 2: Canva. (n.d.). Floods [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 3: Canva. (n.d.). Forest Fires [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 4: Canva. (n.d.). Tornado Warning Sign [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 5: Canva. (n.d.). Heatwaves – Cooling with Fan [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 6: Canva. (n.d.). Light bulbs [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 7: Canva. (n.d.). Gas Pipelines [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 8: Canva. (n.d.). Protective Suit – Chemical Spill [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 9: Canva. (n.d.). Protective Mask – Pandemic Safety [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 10: Canva. (n.d.). Food Contamination Warning Sign [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 11: Canva. (n.d.). Zoonotic Outbreak – Animal Monitoring [Image]. Canva. Retrieved from <https://www.canva.com/>
- Figure 12: International Centre for Integrated Mountain Development (ICIMOD). (n.d.). Flood Early Warning Systems in practice in mountain communities [Image]. ICIMOD. Retrieved from <https://www.icimod.org/mountain/cbfews/>

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY ile Kolaylıkla Öğrenin
Ünite 1 EV AFETLERİNE HAZIRLIK VE MÜDAHALE
Eğitim Modülü 3 Konut Güvenliği için Erken Uyarı Sistemleri!

BİZİ TAKİP EDİN

<https://vetready.eu/>